



בנק ישראל

מזכירות הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

פרוטוקול משיבת המועצה המינהלית (3/2022) שהתקיימה בתאריך 24.2.2022 באמצעות אמצעי תקשורת

נוכחים מקרב חברי המועצה:

יהושע שמר, יו"ר המועצה המינהלית
אנדרו אביר, המשנה לנגיד הבנק
סגי איתן
מוטי בסר
אמיר ירון, נגיד הבנק
נעים נג'אר
שרון רבין-מרגליות

נוכחים מקרב עובדי הבנק:

יהונתן אתר, יועץ המנכ"לית
גולן בניטה, רמ"ט המנכ"לית
שולמית גרי, מנכ"לית הבנק
קייט זירד, עוזרת למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
שי רוזנשטוק, המבקר הפנימי
אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
טידה שמיר, היועצת המשפטית

נוכחים נוספים בנושא 7 בסדר היום:

אשר בר, מנהל אגף הלוגיסטיקה, החטיבה למשאבי אנוש ומינהל
רחל צימלס, היחידה לתכנון וכלכלה
רון קופמן, מנהל החטיבה למשאבי אנוש ומינהל

נוכחים נוספים בנושא 8 בסדר היום:

מיטל הראל, מנהלת יחידת הפרט, החטיבה למשאבי אנוש ומינהל
יוסף פרוור, מנהל אגף משאבי אנוש, החטיבה למשאבי אנוש ומינהל
רון קופמן, מנהל החטיבה למשאבי אנוש ומינהל

סדר היום:

1. אישור פרוטוקולים
2. עדכוני הנגיד והמנכ"לית
3. עדכונים מוועדת ביקורת
4. דוח ביקורת בנושא יישום דרישות CSP בסביבת SWIFT
5. דוח ביקורת בנושא פיקוח על מערכות תשלומים
6. דוח ביקורת בנושא מערכות מידע - End-of-Life/End-of-Support
7. עתיד מבני בנק ישראל
8. ייצוג הולם של אוכלוסיות זכאיות בקרב עובדי בנק ישראל
9. פניית ציות
10. מעקב אחר החלטות ומשימות - חצי שנתי – דיון המשך

בנק ישראל

מזכירות הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

הדיון:

נושא 1 בסדר היום: אישור פרוטוקולים

המועצה דנה בפרוטוקולים משיבותיה שהתקיימו ב-28 באוקטובר 2021 וב-10 בפברואר 2022.

החלטות:

המועצה מאשרת את הפרוטוקולים משיבותיה שהתקיימו ב-28 באוקטובר 2021 וב-10 בפברואר 2022.

נושא 2 בסדר היום: עדכוני הנגיד והמנכ"לית

עדכוני הנגיד

הנגיד מסר סקירה כלכלית.

הנגיד מסר שצוות מטעם קרן המטבע עתיד להגיע בשבוע הבא כדי לבחון את מודל הפעלת הפיקוח יחד עם חטיבת הפיקוח על הבנקים.

עדכוני המנכ"לית

המנכ"לית עדכנה שהבנק עתיד לחזור בתחילת שבוע הבא לשגרת עבודה ללא קפסולות, שכוללת בהתאם להנחיות המגזר הציבורי יום עבודה מהבית.

המנכ"לית עדכנה שבמסגרת פעילותה להגדלת שיעור ההעסקה בקרב אוכלוסיות גיוון, היא היא ערכה ביקור בשלושה בתי ספר ערבים ביחד עם חבר המועצה נעים נג'אר ועם יו"ר דירקטוריון בנק לאומי. מטרת הביקור הייתה המשך עשייה למען הגדלת הגיוון התעסוקתי בבנק והעמקת השיח והחשיפה בחברה הערבית. במסגרת הביקור המנכ"לית שיתפה את התלמידים גם בנושאים כלכליים ופיננסים הרלוונטים עבורם. כמו כן היא ציינה שבכוונתה לקיים כנס ביחד עם אגודות הסטודנטים הערביים בנושא מערכות התשלומים והסליקה.

היועצת המשפטית ציינה שהפעילות של הבנק בחברה הערבית היא מבורכת, אך חשוב להקפיד שבנק ישראל לא אמור לקיים פעילויות כאלה ביחד עם גופים שהוא מפקח עליהם ובוודאי לא עם רק אחד מהבנקים, כפי שהיה במקרה זה.

המנכ"לית עדכנה שיו"ר המועצה והיא ערכו פגישה עם הממונה על השכר.

הנגיד והמנכ"לית הודו ליו"ר המועצה על הצטרפותו לפגישה עם הממונה על השכר והביעו את החשיבות משיתוף הפעולה של המועצה המינהלית ביחד עם הנהלת הבנק והממונה על השכר. יו"ר המועצה ציין לחיוב את הרצון לשיתוף הפעולה של הממונה על השכר עם הבנק.

בהמשך להחלטת מועצה מסרה המנכ"לית דיווח רבעוני לגבי עמידה בחוק שעות עבודה ומנוחה ושיתפה שמערכת שנועדה לתזכר את העובדים לא לחרוג מ-12 שעות עבודה עלתה לאויר. מכיוון שעתה חזר הבנק לשגרה, הוא יבחן את הנתונים בחודשים הבאים ויצגם למועצה בהמשך.

נהלים

המנכ"לית עדכנה שהבנק עמל על קידום ועדכון נהלי העבודה. יש מספר סוגיות פתוחות לגבי נהל "כיבוד ואירועים". היא ציינה שנוהל נסיעות לחו"ל יעבור בקרוב להתייחסות המחלקה המשפטית וכי "נוהל לינה בתפקיד" נמצא בסבב התייחסות. בהמשך להחלטת מועצה בנושא עדכנה המנכ"לית שגובש נהל בנושא מכרז רגיש והיא ממתינה להתייחסות המחלקה המשפטית בנושא זה.

חבר מועצה שאל מדוע נהל מורשי חתימה מתעכב וביקש לקבל לוחות זמנים לסיומו.

המנכ"לית השיבה שהנושא בטיפול אך הוא מורכב מאוד. עד ה-1 במאי 2022 להערכתה ניתן יהיה להציג את הנושא למועצה.

חבר מועצה ביקש להתייחס ל"קרן העושר" ולחזרת העובדים לשגרה.

המנכ"לית השיבה שלתחושתה הייתה שמחה בקרב העובדים לחזור לשגרת העבודה בבנק.

המשנה לנגיד ציין שהוא קיבל מספר פניות מעובדים לגבי אישור לשני ימי עבודה מהבית, בשל הגמישות שמתאפשרת מכך. בנוסף לדעתו שוק העבודה כיום נדרש להיות היברידי יותר.

חבר מועצה ביקש לקבל מהמנכ"לית סיכום מהפגישה עם הממונה על השכר.

המנכ"לית השיבה שהיא תשלח את סיכום הפגישה לחברי המועצה.

המשנה לנגיד התייחס ל"קרן העושר" וציין שמועצת הקרן לאזרחי ישראל נפגשה לראשונה עם שר האוצר שמשמש כיו"ר המועצה. בעתיד צפוי הבנק להכין את החומרים לקראת ישיבות מועצת הקרן לאזרחי ישראל. המשנה לנגיד הציג לוחות זמנים צפויים לגיוס מנהל הקרן, בהתאם למועד שבו עתיד להצטרף בקרן סכום של מיליארד ש"ח.

בהמשך להחלטת המועצה מיום 30 בדצמבר 2019 שלפיה המועצה מבקשת לערוך בדיקה חיצונית (או"ש²) על התפקידים הנדרשים בחטיבת למשאבי אנוש ולמינהל עדכנה המנכ"לית שהנושא בטיפול והיא שכרה את שירותיה של חברה שלא עובדת עם החטיבה למשאבי אנוש באופן שוטף והיא ממתינה לתוצריה. היא מעריכה שעד ה-1 במאי 2022 היא תוכל למסור עדכון למועצה בנושא.

נושא 3 בסדר היום: עדכונים מועדת ביקורת

חבר מועצה שמשמש כיו"ר ועדת הביקורת ציין שהתקיימו שתי ישיבות ועדת ביקורת, ב-13 בינואר 2022 וב-7 בפברואר 2022. הוא ציין שבישיבת הוועדה שהתקיימה ב-13 בינואר 2022 הוצג דיווח על מתן פטור מחובת המכרז לפי תקנה 36 לתקנות חובת מכרזים. הוא ציין שבמרכז המבקרים נותן משנת 2009 אותו ספק שירותי תחזוקה לבנק. הוועדה ציינה שאפשר וכדאי לרענן את נותן השירותים למרכז המבקרים. הבנק מסר לוועדה שהעלות של הספק מבחינה כלכלית לא גבוהה ואין הבנק משתמש בכל מסגרת התקציב המוקצית לנושא זה. שאר הנושאים שנדונו הניחו את דעתה של הוועדה. חבר מועצה שמשמש כיו"ר ועדת הביקורת ציין שבאותה ישיבה התקיים דיון המשך בנושא דוח ביקורת בנושא שכר והוצג סוגיה שטרם מוצתה. יתקיים דיון המשך בוועדה ולאחריו ידווח הנושא במלואו למועצה. הוא גם ציין לחיוב את סגירת הפער בוועדת הביקורת לגבי פרוטוקולים שטרם נכתבו והודה לכל מי שעסקו במלאכה.

נושא 4 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא יישום דרישות CSP בסביבת SWIFT (נספח א')

חבר מועצה שמשמש כיו"ר ועדת הביקורת ציין שבישיבת הוועדה שהתקיימה ב-7 בפברואר 2022 נדון דוח ביקורת בנושא יישום דרישות CSP בסביבת SWIFT. ועדת הביקורת התרשמה שהמלצות הביקורת הפנימית מיושמות בשלבים שונים באופן משביע רצון והוועדה ממליצה למועצה לאשר את ההמלצות שכלולות בדוח. **החלטות:**

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח ביקורת בנושא יישום דרישות CSP בסביבת SWIFT

נושא 5 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא פיקוח על מערכות תשלומים (נספח ב')

חבר מועצה שמשמש כיו"ר ועדת הביקורת ציין שבישיבת הוועדה שהתקיימה ב-7 בפברואר 2022 נדון דוח ביקורת בנושא פיקוח על מערכות תשלומים, אך הדיון בדוח טרם מוצה ושהוא יוצג למועצה לאחר מיצוי הנושא בוועדה. חבר מועצה אחר ציין שמדובר בדוח ביקורת חשוב מאוד ושיש משמעות לקיום דיון מעמיק על הנושא ולהצגת עמדת הבנק בנושאים שהוצגו בדוח בוועדת הביקורת ובמועצה.

נושא 6 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא מערכות מידע - End-of-Life/End-of-Support (נספח ג')

חבר מועצה שמשמש כיו"ר ועדת הביקורת ציין שבישיבת הוועדה שהתקיימה ב-7 בפברואר 2022 נדון דוח ביקורת בנושא מערכות מידע - End-of-Life/End-of-Support. הביקורת הפנימית ציינה לחיוב את הטיפול והבקורות של המערכות שהוצגו. ועדת הביקורת המליצה למועצה לאשר את ההמלצות שכלולות בדוח. **החלטות:**

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח ביקורת בנושא מערכות מידע - End-of-Life/End-of-Support

¹ הוחלט לא לפרסם – נושא שאינו סופי הנמצא בבדיקה.

² ארגון ושיטות

נושא 3 בסדר היום: עדכונים מוועדת ביקורת – דיון המשך

חבר מועצה שמשמש כיו"ר ועדת הביקורת ציין שבישיבת הוועדה שהתקיימה ב-7 בפברואר 2022 התקבל דיווח בנושא סייבר (סביבת רשת) ושהוועדה ביקשה ממנהל היחידה לניהול סיכונים למסור דיווח בנושא סקר סיכוני סייבר ומעילות והונאות.

יו"ר המועצה ביקש לקיים דיון במהלך החציון הראשון של שנת 2022 בנושא סייבר.

בנוסף, נמסרו לוועדת הביקורת בישיבתה שהתקיימה ב-7 בפברואר 2022 עדכונים מטעם המבקר הפנימי.

החלטות:

המועצה מבקשת לקיים דיון בנושא הסייבר (לו"ז: חציון ראשון של השנה, אחראי: מנכ"לית)

נושא 8 בסדר היום: ייצוג הולם של אוכלוסיות זכאיות בקרב עובדי בנק ישראל

מנהלת יחידת הפרט בחטיבה למשאבי אנוש ולמינהל ציינה שבנק ישראל הציב לעצמו יעד ארגוני להגדיל את ההשתתפות של אוכלוסיות הגיוון בקרב התפקידים השונים שממלאים עובדי הבנק. הבנק פועל לשם כך באופן יזום בעזרת קשת רחבה של אמצעים, שיוצרים באופן ישיר עליה שנתית רציפה במספרם של העובדים שמשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם אשר הבנק מעסיק.

חבר מועצה שאל כמה עובדים מאוכלוסיות הגיוון ממלאים תפקידים בכירים בבנק.

מנהלת יחידת הפרט השיבה שיש כיום בבנק שני מנהלי אגפים ושני מנהלי יחידות שנמנים עם אוכלוסיות הגיוון והוסיפה שלצורה נפרד הבנק בשנת 2021 משני מנהלי היחידות שנמנו על אוכלוסיית העובדים עם מוגבלויות ונפטרו בטרם עת. היא הוסיפה שהבנק פועל רבות בכדי להגדיל את הייצוג ההולם גם בתפקידים בכירים. היא הציגה את הפעילויות שבוצעו בבנק בשנת 2021 בבנק, ביניהם: השתתפות בירידי תעסוקה שמיועדים לאוכלוסיות גיוון; הקמת ועדת היגוי בנושא בראשות מנכ"לית הבנק; פרסום מכרזי העסקה ייעודיים לאוכלוסיות גיוון; בניית מסלול הכשרה לעובדים מאוכלוסיות הגיוון, ועוד.

חבר המועצה הקודם שאל אם היחידה עוסקת גם בקליטת עובדים מהאוכלוסייה הבוגרת.

מנהלת יחידת הפרט השיבה שהיו מבחינת הבנק מספר גיוסים מוצלחים של עובדים מהאוכלוסייה הבוגרת, שהם בעלי ניסיון רב בתחומים שונים. היא הוסיפה שהבנק קלט בשנת 2021 17 עובדים חדשים מאוכלוסיות הגיוון, כאשר 8 משרות יועדו לאוכלוסיות הגיוון.

חבר מועצה שאל כמה עובדים מאוכלוסיות הגיוון עזבו את הבנק בשנת 2021 וביקש לדעת את הסיבות לעזיבתם. הוא ציין שכדאי לבחון את העזיבות, כדי ללמוד מכך ואפשר שניתן יהיה בעתיד למקד את הגיוסים בקרב עובדים שיש להם יכולת להישאר בבנק לטווח הארוך.

מנהלת יחידת הפרט השיבה ש-14 עובדים עזבו את הבנק בשנת 2021, מתוכם 2 שנפטרו בטרם עת. כל היתר הועסקו באופן ארעי ביניהם גם סטודנטים. הבנק בוחן כל מקרה לגופו כדי להפיק לקחים וללמוד אם ניתן היה להציע לאותם עובדים ארעיים אלה משרות קבועות. היא ציינה לדוגמה סיבות לעזיבתם של שני סטודנטים, האחד בשל ריחוק מהבית והשני בשל קבלת הצעת שכר גבוהה.

חבר מועצה שאל אם יש סטודנטים מהחברה הערבית בבנק.

מנהלת יחידת הפרט השיבה בחיוב וציינה שיש מספר סטודנטים מהחברה הערבית בבנק.

חבר המועצה הקודם ציין שיש חשיבות לגיוסם של סטודנטים מהחברה הערבית לבנק ישראל והוסיף שככל שיהיו יותר סטודנטים, כך יגדל הפוטנציאל שעובדים אלה יישארו בעתיד בבנק במשרות קבועות לטווח ארוך, מה שישפיע על הייצוג ההולם של האוכלוסייה הערבית בבנק ישראל. הוא ציין שיש חשיבות רבה לביקורים של בכירים מהבנק בחברה הערבית, בדומה לביקור המנכ"לית שהיה לאחרונה בבתי ספר ערבים. צעדים מן הסוג הזה יקרבו את האוכלוסייה הערבית ויובילו לקידום של הייצוג ההולם בבנק.

מנהלת יחידת הפרט הציגה את הצעדים הצפויים בנושא זה לשנת 2022, ביניהם: מפגשים עם סטודנטים מאוכלוסיות הגיוון; קידום שותפות ארגונית; שיתופי פעולה עם גורמים רלוונטיים; ועוד. היא הוסיפה שמתחילת 2022 הבנק גייס שני עובדים הנמנים עם אוכלוסיות הגיוון וצפוי לגייס שניים נוספים בחודש הקרוב. היא ציינה שהבנק ממליץ לקבוע יעד הגיוס מאוכלוסיות הגיוון לשנת 2022 יהווה בין 12 אחוזים ל-15 אחוזים מסך הקליטות, כ-15 עובדים.

יו"ר המועצה הציע לקבוע יעד אתגרי של 15 אחוזים מסך הקליטות לשנה זו מאוכלוסיית הגיוון. הוא הציע להנהלת הבנק לשקול להכין תוכנית לחמש שנים לקביעת יעדים לקליטת עובדים מאוכלוסיות הגיוון.

המנכ"לית ציינה שהבנק ישקיע את מירב המאמצים כדי לעמוד ביעד שהמועצה ביקשה להציב. היא ציינה שהבנק חושב על אפשרויות נוספות שינגישו את העבודה בבנק לאוכלוסיות מרוחקות גיאוגרפית.

חבר מועצה ציין לחיוב את הרצון להנגשת הבנק לאוכלוסיות מרוחקות וציין שעל הבנק לפעול גם כדי לקרב אוכלוסיות גיוון שאינן מרוחקות גיאוגרפית.

המנכ"לית השיבה שנעשות גם פעולות לצורך העסקת כלל אוכלוסיות הגיוון.

חברי המועצה שיבחו את הבנק על המאמצים שהוצגו בנושא והביעו את החשיבות לקידום הייצוג ההולם בבנק ישראל.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה שעל בסיס הדיון ובהתאם לסעיף 60 לחוק החברות הממשלתיות התשל"ה-1975, המפנה לסעיף 50א, יישלח דיווח בנושא למשרד המשפטים.

החלטות:

1. המועצה המינהלית קיבלה דיווח מהנהלת הבנק על המאמצים שהנהלה עושה לגייס עובדים הזכאים לייצוג הולם בהתאם לסעיף 60 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, המפנה לסעיף 50א. המועצה מתרשמת שהנהלת הבנק עושה מאמצים יוצאי דופן לגייס עובדים מאוכלוסיות הגיוון ומעודדת מהלכים אלו. המועצה רואה לפנייה אתגר להגדיל באופן משמעותי את מספר העובדים מאוכלוסיות הגיוון בשנים הבאות. המועצה מבקשת להגדיר יעד קליטה אתגרי של 15 אחוז מסך הקליטות לשנה זו מאוכלוסיית הגיוון.
2. המועצה המינהלית קיבלה את המלצת הבנק, לפיה הבנק ימשיך לפעול בשנת 2022 להגדיל את מספר העובדים מקרב אוכלוסיית הגיוון, לשם כך הבנק ימשיך לפעול להגדיל את מספר המועמדים הניגשים למכרזים בבנק מקרב אוכלוסיות אלה. זאת, בין השאר באמצעות מפגשים עם סטודנטים מאוכלוסיות גיוון וחיזוק שיתופי פעולה עם גורמים רלוונטיים.
3. המועצה מבקשת מהבנק לשקול להכין תוכנית לחמש שנים לקביעת יעדים לקליטת עובדים מאוכלוסיות הגיוון (לו"ז: יקבע בהמשך אחראי: מנכ"לית הבנק).

נושא 7 בסדר היום: עתיד מבני בנק ישראל

המנכ"לית ציינה כי הנהלת הבנק צופה מספר אתגרים בנושא זה בעתיד הלא רחוק, ביניהם הצורך לחזק את מבני הבנק בתל אביב בפני רעידות אדמה, מצוקת מקום וכן התייעלות וחיסכון כלכליים על כן ביקשה לקיים דיון על עתיד המבנים של בנק ישראל. היא ציינה כי כבר בשנת 2022 לא תתאפשר גמישות באכלוס של עובדים בהתאם למבנה הארגוני.

הנגיד ציין שמדובר בשני היבטים – אפשרויות הנדל"ן שקיימות בפני הבנק/ מציאת פתרונות לאכלוס עובדים בעתיד והצורך בחיזוק מבנים מסוימים, לאור סוגיית רעידות האדמה.

מנהל אגף הלוגיסטיקה בחטיבה למשאבי אנוש ולמינהל ציין שיש בבנק מצוקת מקום והיערכות הבנק לשנים הבאות מחייבת את הרחבתם של שטחי המשרדים. הבנק נדרש לגבש בהקדם החלטות בנושא. הבנק ביצע בהסתכלות קדימה לשנת 2028 עם הערכה לגבי הפתרונות הנדרשים. הוא ציין שיש יחידות ארגוניות שלא יושבות יחד כיום, מה שמקשה על אופן ניהול העובדים ועל הובלת היחידה. יש גם מצוקה של שטחי אחסון. מבחינת הבנק יכול המעבר לשני ימי עבודה מהבית להוות פיתרון הכרחי, אך זמני, שכן מהלך שכזה יכול לייצר כ-140 עמדות עבודה נוספות. הוא הוסיף שיש בתל אביב מבנים שלא עומדים בתקני רעידות אדמה. הבנק השקיע בעבר כספים לצורך ביצוע שיפורים במבנים, אך אם יוחלט שנשארים בכניינים בתל אביב, נדרשת השקעה כספית לפרויקט חיזוק המבנים הנדרש על פי הוראת הממשלה. הוא ציין שבניין הבנק הראשי בירושלים, שנבנה לפני שנים רבות לא עמד בתקני רעידות אדמה הקיימים כיום והקבלן חיזק אותו במסגרת השיפוץ האחרון. בניין הטכנולוגיה והחירום תוכנן בשנת 2014 ונבנה בהתאם לתקנים הנדרשים. הוא הוסיף שהייתה בשנת 2018 החלטת מועצה לבצע סקר הנדסי לבחינת עמידות המבנים בתל אביב לרעידות אדמה ויש באחד המבנים בתל אביב צורך באזור תקני מוגן לחירום. הסקר בוצע בשנים 2018-2019 ותוצאותיו היו ששני המבנים שהבנק מחזיק בתל אביב, לא עומדים בתקני רעידות אדמה. הוא הציג לחברי המועצה את העלויות הצפויות לחיזוק המבנים ולמתן דיור חלופי במידת הצורך. הוא ביקש סכום של כ-200 אלף ש"ח כדי לדייק יותר את העלויות והמשמעויות לביצוע שיפועו על התקציב הנדרש. הוא הציג אתגרים נוספים שקיימים במבנים נוספים שהבנק מחזיק בהם ואת העלויות שכרוכות באחזקתם.

חבר מועצה ציין שהבנק נדרש להציג תוכנית אסטרטגית לשנים הבאות, שכוללת את המשימות והיעדים של הבנק בהתאם לליבת העשייה ולגזור ממנה את צרכי הנדל"ן של הבנק. הוא התייחס למבנים בתל אביב וציין שאם מדובר בליקויים בטיחותיים, הרי שנדרש לטפל בהם, אך להבנתו לא הוצגו למועצה בשנים האחרונות ליקויים מסוכנים במבנים אלה.

חבר מועצה אחר שאל אם ההערכות שהוצגו, הן על בסיס חוות דעת של מהנדס. הוא הוסיף שיש צורך להתייחס בנפרד לצרכים של הבנק במקומות ישיבה נוספים ולצרכי הבנק בטיפול בליקויי בטיחות ככל שקיימים. יש מספר רב של מבנים שלא עומדים בתקנים החדשים והשאלה היא אם יש במבנים בתל אביב ליקויים מסוכנים. הוא חידד שיש הבדל בין ליקויים מסוכנים לאי-עמידה בתקנים החדשים. במידה ויש ליקויים מסוכנים, נדרש לטפל בהם מידית ולא ברור למה הבנק ביקש לבצע שיפוץ קוסמטי מבלי לטפל בליקויים מסוכנים ככל שקיימים. הוא הוסיף שבעבר הוא הציע להנהלת הבנק לבחון, כיצד ניתן להתייעל במבנים הקיימים, לצורך מציאת פתרונות למצוקת אכלוס עובדים חדשים. הוא הוסיף שהבנק לא יכול לדעת מה תהיה תרבות העבודה בשנת 2028 ולכן לא נדרש לתכנן כעת תוכניות למקומות ישיבה לשנה זו. הוא הוסיף שמציאת פתרון לחסר במקומות ישיבה לא קשורה לסוגיית מכירת הנדל"ן, אם הבנק מעוניין למכור חלק מהמבנים שבאחזקתו, הוא נדרש לבצע הערכה מקצועית, כדי להבין את ההערכה הכספית הצפויה בשל מכירת המבנים. לדעתו, יש הערכת חסר לשווי המבנים כפי שהוצג בישיבה. ישנם פתרונות נוספים חוץ מבניית נדל"ן למצוקה בחסר של מקומות ישיבה. למשל אפשר לבחון עבור יחידות מסוימות שכירות במקומות זולים מתל אביב בהתאם ליעדי היחידות. לגבי המבנה הנוסף שהבנק שוקל להקים, הוא ציין שהדבר היחיד שניתן לעשות לדעתו בשלב הזה הוא לשכור שירותי אדריכל, שיבחן את התב"ע ולאחריה יבחן הבנק את אפשרויותיו.

חבר מועצה נוסף ציין שיש חשיבות לבחינת הסיכונים שקיימים לרעידות אדמה במבנים בתל אביב ושעל המועצה המינהלית לתת את דעתה על הנתונים שיוצגו בפניה. הבנק נדרש לדעתו להניע את החשיבה בנושא. בטיחות עובדי הבנק נמצאת מבחינתו בראש סדר העדיפויות.

חבר מועצה הקודם הסכים שהבטיחות של עובדי הבנק חשובה מאוד וציין שיש חשיבות לבחינת הנושא על ידי המועצה. לאחר שהבנק יביא את הנתונים הנדרשים הן מקונסטרוקטור והן ממהנדס, תוכל המועצה לתת את דעתה על נושא זה. הנגיד ציין שבשל גידול טבעי בגיוסי עובדים, יש חשיבות לקיום דיון על מציאת פתרונות לאכלוס עובדים בעתיד.

המשנה לנגיד ציין שיש חשיבות להנעת דיונים במועצה בנוגע לעתיד של הנדל"ן של הבנק ושהמועצה תהיה מעורבת בתהליך בחינה זו מתחילתו. אין לדעתו מקום להחזיק בתל-אביב במבנים. הסיבות שבגינן רכש הבנק בעבר את המבנים במקומות אלה אינן כבר רלוונטיות היום.

יו"ר המועצה הסכים עם המשנה לנגיד לגבי דיון על נושא עתיד הנדל"ן של הבנק וציין שיש חשיבות לראות את האסטרטגיה של הבנק ולכן פניו מועדות.

חבר מועצה הציע לבנק להציג למועצה את התוכנית הרב-שנתית מבחינה אסטרטגית ושהמועצה תיתן את דעתה על הנושא.

המנכ"לית ציינה שהנתונים שהוצגו למועצה מגובים בחוות דעת מקצועיות. באחד מדיוני המועצה הבאים יוצג למועצה סקר סיכונים ובו הסיכון שמתייחס לרעידות אדמה שמחייב להערכתה תשומת לב מיידי ולכן ביקש הבנק את אישורה של המועצה לבצע על ידי בעל מקצוע נדרש תכנון בהיבט הזה. היא הוסיפה שיש לבנק תכנית אסטרטגית, שנגזרת מהצרכים הפיזיים של הבנק ומרצון לחסוך ככל שניתן במשאבים ציבוריים. היא ביקשה מחברי המועצה לבחון את האפשרויות של הקמת ועדה, שתדון על נושאי הנדל"ן ולאחר בחינת הנתונים בוועדה יוצגו התוצרים בפני המועצה.

יו"ר המועצה ביקש מהבנק להציג את הבדיקה לגבי הסיכונים שקיימים במבנים שבתל אביב בהיבט של רעידות אדמה וציין שלאחר קבלת הנתונים תוכל המועצה לקבל החלטות נוספות בנושא.

מנהל אגף הלוגיסטיקה ציין שסקר סיכונים בוצע בעבר ושהסיכונים הקיימים מבחינת רעידות אדמה במבנים כבר הוצגו למועצה הקודמת. לטענתו ביקשה המועצה דאז להשהות את החיזוקים למבנה בשל פרויקט השבחה שעמד על הפרק.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה שהמועצה דנה בנושא חיזוק המבנה לרעידות אדמה והיו היבטי בטיחות נוספים שהמועצה ביקשה לטפל בהם.

מנהל אגף הלוגיסטיקה ציין שהמועצה דאז ביקשה לעשות רק את מה שהיה הכרחי לעשות, לאור פרויקט ההשבחה, שירד מהפרק בשנת 2018. כשהוא בוחן בדיעבד את הנדל"ן הקיים, הוא מסיק שהבנק משלם כיום שכירות גבוהה על אתרי הבנק ועל מקומות לאחסון וכי נדרש לבחון כיצד ניתן לצמצם את העלויות ולייעל את המצב הקיים. הוא הוסיף שהנתונים שהוצגו למועצה הם על בסיס חוות דעת מקצועיות של מהנדס קונסטרוקציה בקשר לצורך בחיזוק ושמאי מקרקעין בקשר לשווי

המבנים וכי יש מבחינת רעידות אדמה הוראות ממשלה שמחייבות לחזק את המבנים כנגד הסיכון של רעידות אדמה אפשריות עד שנת 2033.

חבר מועצה ציין שבנתונים שהוצגו למועצה נכתב כי בוצע סקר הנדסי בשנים 2018-2019 ושאל מדוע תוצאות הסקר לא הוצגו עד היום למועצה.

מנהל אגף הלוגיסטיקה השיב שהדוח הוגש בסוף שנת 2019 ובחודש מרץ 2020 פרצה לחיינו הקורונה והצגת הנושא למנכ"ל הקודם נדחתה לחודש אוגוסט 2020. הוא מבקש כיום תקציב של כ-200 אלף ש"ח להמשך העמקת הבדיקות בנושא רעידות אדמה. לגבי צורכי הבנק מבחינת משאבי האנוש, ידע הבנק להעריך בשנת 2014 כמעט באופן מדויק את היקף הגיוסים שיידרש לשנת 2021 ושהוא מעריך לכן שיש ביכולתו של הבנק להעריך באופן מקצועי את הגיוסים שיידרשו לשנת 2028.

חבר מועצה שאל אם היבטי ייעול בתחום הדיגיטציה נלקחו בחשבון באומדן זה.

מנהל אגף הלוגיסטיקה ציין שההערכה בוצעה על בסיס נתונים סטטיסטיים והערכות מקצועיות נדרשות. הוא ממליץ לקיים את הוראות הממשלה לגבי חיזוק המבנים בתל אביב, ככל שתהיה החלטה להישאר בהם ולא לבצע את החלופות שהוא הציג בדיון.

חבר מועצה ציין שהיה צריך להציג את הנושא למועצה קודם לכן. אם יש סיכונים בטיחותיים במבנים בתל אביב, נדרש לטפל מידית.

יו"ר המועצה ציין שהבטיחות של עובדי הבנק קודמת לכל ולאחר ביצוע הבדיקות הנדרשות על ידי הבנק ולאחר שתתקבל חוות דעת של מהנדס, תבחן המועצה כיצד נדרש לפעול בנושא. לא נדרש לדעתו להקים ועדה בנושא.

יו"ר המועצה ביקש לקיים את המשך הדיון ללא עובדי הבנק שלקחו חלק בדיון עד כה.

חבר מועצה ציין שהוא מסכים עם יו"ר המועצה ואמר שבגלל שתפקיד המועצה הוא לפקח על הבנק, לא יוכלו חברי מועצה לקחת חלק בוועדה שכזו.

יו"ר המועצה ציין שרצוי שמי שיוביל את תכנון פרויקטי הבינוי יהיה מהנדס בהכשרתו.

חבר מועצה אחר ציין שהמועצה מקבלת סקירה תקופתית בנושא ניהול סיכונים ואינו זוכר שנושא רעידות האדמה הוצג למועצה כסיכון מהותי שנדרש לטפל בו בהקדם. לגבי הצעת המשנה לנגיד לבחינת עתיד הנדל"ן של בנק ישראל, הוא מסכים שנדרש לבצע זאת, אך בנפרד מבחינת היבטי הטיפול בתקני רעידות האדמה. הוא מסכים שנדרש לקיים דיון אסטרטגי שממנו ייגזרו צורכי כוח האדם העתידיים. אם אין היגיון ארגוני להחזיק את הנדל"ן בתל אביב ייתכן שהבנק צריך לחפש פתרונות אחרים.

המנכ"לית ציינה שבדיוק לשם כך הבנק כינס את הדיון.

חבר המועצה הקודם ציין שהוא לא הבין זאת מאופן הצגת הנושא.

יו"ר המועצה ציין שיש להבנתו שתי אפשרויות – הראשונה היא שהמועצה תיתן את הדעת על חלופות שהבנק יבחן בהמשך והשנייה היא שהמועצה תיקח חלק בתהליך סיעור מוחות, אך שתי האפשרויות צריכות להתקיים לאחר שהבנק ביצע את הבדיקות הנדרשות ולאחריהן תוצג למועצה המלצת הבנק והעלויות הנדרשות.

חבר מועצה ביקש שהבנק יבחן את המשמעות של עזיבת המבנים בתל-אביב.

הנגיד ציין שמטרת הדיון הייתה לטפל קודם כל בליקויי בטיחות ככל שיהיו וכן להניע גם חשיבה לגבי אפשרויות הנדל"ן של הבנק.

חבר המועצה ציין שמבחינת המבנים בתל אביב, על הבנק להציג למועצה שלושה היבטים: עלות/תועלת, אפקטיביות ואיכות חיים. לאחר קבלת המלצת הבנק, תיתן המועצה את דעתה על הנושא.

הנגיד ציין שסוגיית הבטיחות תוצג למועצה בנפרד מסוגיית בחינת הנדל"ן של בנק ישראל.

יו"ר המועצה הודה למשתתפי הדיון על הנכונות לקיים דיון פתוח ופורה.

דוח ביקורת בנושא פיקוח על מערכות תשלומים – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

בחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008, נקבעו מושגי מפתח בתחום הפיקוח על מערכות תשלומים ונקבעה סמכות הנגיד להכריז על מערכת תשלומים כמערכת מבוקרת וכן כמערכת מבוקרת מיועדת. בנוסף, נקבעו חובות של מפעיל מערכת מבוקרת וכן סמכות הבקרה של בנק ישראל על מערכת מבוקרת, כדי לוודא את יציבותה ויעילותה. סעיף 4 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, קובע כי אחד מתפקידיו של בנק ישראל הוא: "להסדיר את מערכות התשלומים והסליקה במשק, במטרה להבטיח את יעילותן ויציבותן, לרבות בהתאם לחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008". קביעות אלו הן מקור הסמכות לפעילות בנק ישראל בתחום מערך התשלומים בכלל, ולפעילותו בתחום הפיקוח על מערכות תשלומים בפרט. בעת הביקורת, הפיקוח על מערכות התשלומים בבנק ישראל הינו באחריות יחידת הפיקוח על מערכות התשלומים והסליקה שבמחלקת מערכות תשלומים וסליקה.

באפריל 2012, פרסמו הבנק להסדיר סליקה בינלאומיים (להלן: BIS) והארגון הבינלאומי של רשויות לניירות ערך (להלן: IOSCO) דוח "עקרונות לתשתיות השוק הפיננסי", בו ניתן פירוט מעודכן לסטנדרטים הנדרשים לתשתיות השוק הפיננסי. בדצמבר 2012, פרסמו ה-BIS וה-IOSCO תוספת לדוח "עקרונות לתשתיות השוק הפיננסי" הנקרא "עקרונות לתשתיות השוק הפיננסי: מסגרת גילוי ומתודולוגיית הערכה". בנובמבר 2014, החליט בנק ישראל, המפקח על מערכות התשלומים בישראל, לאמץ ולהחיל את העקרונות ותחומי האחריות שפורסמו על מערכות תשלומים "מבוקרות" ו"מבוקרות מיועדות" שפרסם מוסד ה-BIS, לתשתיות השוק הפיננסי, מתוך מטרה להבטיח את היעילות והיציבות של מערכות התשלומים והסליקה בישראל.

מטרות הביקורת היו לבחון את פעילות יחידת הפיקוח ולבחון את אפקטיביות הפיקוח על מערכות התשלומים.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- בחינה של הכרזת מערכת תשלומים.
- משאבי הפיקוח.
- אסדרה (קביעת המדיניות למערכות תשלומים).
- הערכה.
- ביצוע ביקורת.
- יישום של המלצות מדוח קרן המטבע – FSAP.

נושאים נוספים בדוח הביקורת התייחסו, בין היתר, להתאמה בין ההנחיות והסטנדרטים הבינלאומיים המקובלים לבין החוקים בישראל, למיפוי מערכות תשלומים, לשיתוף פעולה עם רשויות אחרות, לניגודי עניינים, להערכה עצמית, לפיקוח, לביקורת, לאכיפה וכדו'.

דוח ביקורת בנושא מערכות מידע - End-of-Life/End-of-Support – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

לכל מוצר בתחום טכנולוגיות המידע יש מחזור חיים מוגדר ע"י היצרן או הספק שלו, מחזור שבסיומו נעצרים פיתוח, תחזוקתו ומכירתו של המוצר. הסיכונים הקשורים בהגעה לסוף חיי המוצר/המערכת (End of Life = EOL) כוללים מגבלות פונקציונליות, קשיי תחזוקה, אי התאמה למערכות אחרות, עלויות תפעוליות גבוהות ופוטנציאל מוגבר לפגיעות אבטחת מידע, מכיוון שהיצרן (או ספק המערכת) איננו מספק עוד תיקונים או תמיכה. אי לכך, ההנהלה, מנהלי IT או מנהלי צוותי תמיכה טכנית צריכים לתכנן את מחזור החיים של המערכות (תוכנה וחומרה), את סיום החיים שלהן ואת כל ההשפעות האבטחתיות והעסקיות המתאימות לכך. האסטרטגיה של ה-IT צריכה לכלול שינויים מתוכננים במערכות, כולל הערכת הסביבה הנוכחית לזיהוי פגיעויות אפשריות, הרחבת פונקציונליות, הזדמנויות שדרוג או שכבות הגנה חדשות. אסטרטגיה זו צריכה לכלול גם שיקולים לתמיכה הניתנת על ידי ספקי מערכות והערכת הסיכונים הקשורים להפעלת מערכות מדור קודם, שתמיכתן על ידי הספק/היצרן הופסקה.

מטרות הביקורת היו לבחון את תהליכי העבודה המיושמים בנושא EOL/EOS ע"י הצוותים האחראיים: ניהול הנושא, קביעת מדיניות המשך השימוש במערכות אשר הגיעו ל- EOL/EOS, מיפוי וכיסוי כל המערכות הרלוונטיות, ניהול סיכונים, התראות, בחינת אלטרנטיבות, הערכת השלכות, תהליכי קבלת החלטות, בחינת צמצום עלויות וכו'. כמו כן, לבחון את ההיערכות בפועל עבור מוצרים אשר תאריכי ה- EOL/EOS קרובים.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- ניהול וקביעת שיטות וסטנדרטים בתחום EOS /EOL.
- מדיניות ונהלים כתובים בתחום EOS /EOL.
- מאגר לניהול EOS /EOL עבור כל המוצרים הרלוונטיים.

נושאים נוספים בדוח הביקורת התייחסו לתהליכים ואמצעי בקרה.



בנק ישראל

מזכירות הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

נספח ג'

דוח ביקורת בנושא יישום דרישות CSP בסביבת Swift – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

מערך ה-Swift הינה סביבת עבודה ורשת של חברת Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication. המערכת מאפשרת למוסדות פיננסיים ברחבי העולם לשלוח ולקבל מסרים על עסקאות פיננסיות בסביבה מאובטחת, תקנית ואמינה. בשוק הפיננסי, ישנם ארבעה תחומים מרכזיים בהם תומכים שירותי ה-Swift: (א) ניירות ערך, (ב) אג"ח ומכשירים נגזרים, (ג) שירותי מסחר ו- (ד) תשלומים וניהול מזומנים.

התקפות הסייבר הולכות ומשתכללות בקהילה הפיננסית. בעוד שלקוחות אחראים לשמירה על סביבת ה-SWIFT הארגונית "הפרטית" ועל הגישה אליה, חברת Swift הציגה מסגרת תוכנית אבטחת הלקוחות (Customer – CSPF Security Controls Framework) שתומכת בלקוחות במאבקם בהונאת סייבר. המסגרת מכילה רשימה של 31 תהליכי בקרה (רשימת CSP), שיישומם של 22 מהם הינו חובה. יחד, תהליכי בקרה אלו יוצרים מערך משותף של אמצעי הגנה שנועדו לעזור ללקוחות לאבטח את הסביבה המקומית שלהם ולטפח מערכת פיננסית מאובטחת יותר.

מטרת הביקורת היתה לבחון את העמידה בדרישות CSP של SWIFT.

ככלל, הביקורת התרשמה כי אמצעי הבקרה הנדרשים ע"י חברת Swift מיושמים באופן אפקטיבי ובהלימה להערכת הסיכונים הרלוונטיים לנושא. באופן כללי, כללי ה-CSP, אשר יישומם הינו חובה, מיושמים באופן נאות, למעט האמור בדוח זה.